

Arkeol. 347/28.8.2015

SUOMUSSALMI

Märännönkangas

Myöhäisrautakautisen löytöpaikan tarkastus 14.5.2015

ARKEOLOGIA

Ville Hakamäki

2015

SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	1
KARTTAOTTEET	2
1. JOHDANTO	4
2. LÖYTÖPAIKAN KUVAUS JA TARKASTUSHAVAINNOT	4
3. LOPUKSI	5
4. KIRJALLISUUTTA	6
5. KUVAT.....	7

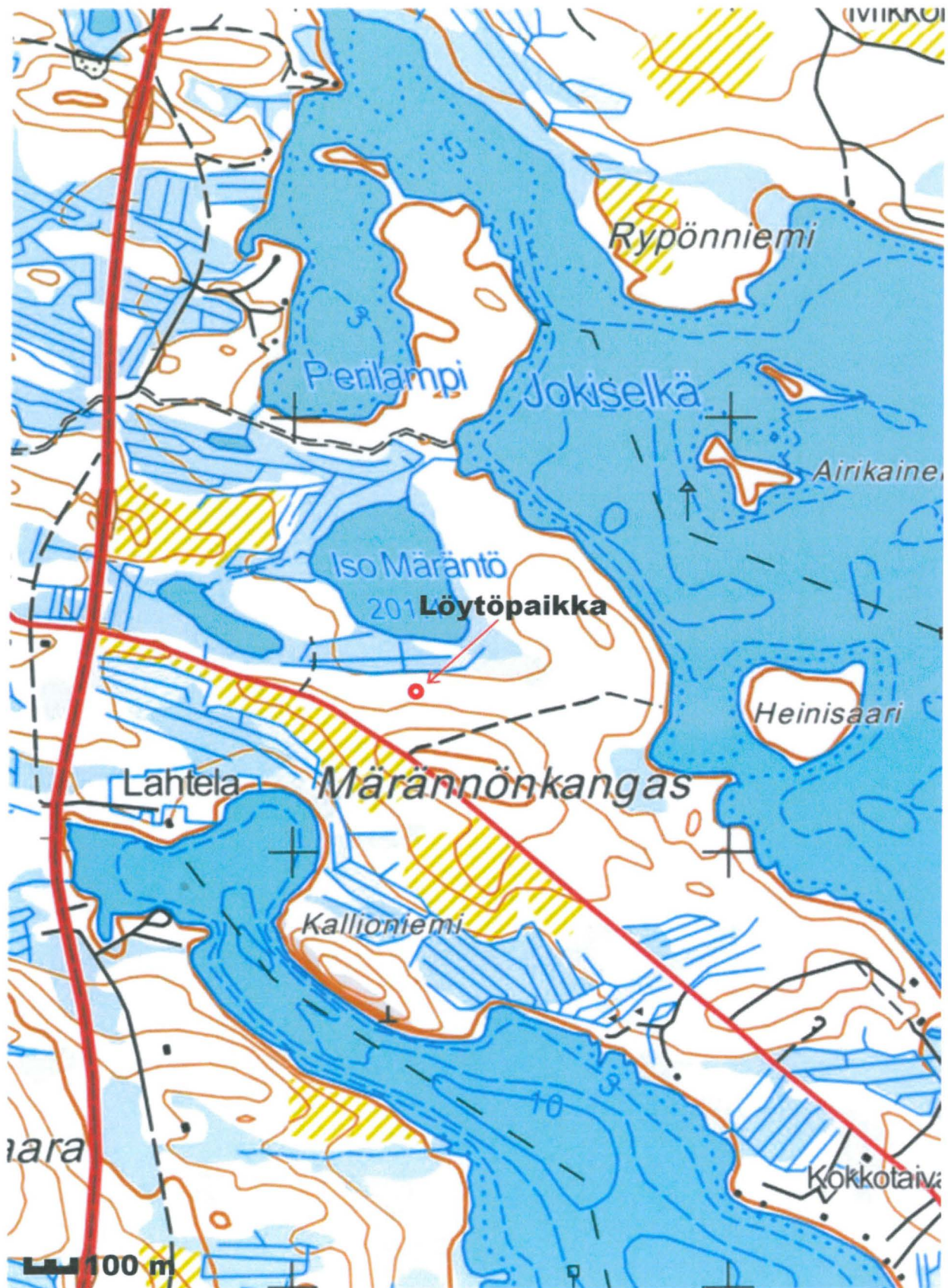
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kunta:	Suomussalmi
Tutkimusalue:	Märännönkangas
Tutkimuksen laatu:	Tarkastus
Kohteen ajoitus:	Rautakautinen
Peruskarttalehti:	442208 B3 Alajärvi
Koordinaatit:	x=7204353,97, y=585277,06, z= n. 209
Maanomistajat:	Suomen valtio
Tutkimuslaitos:	Oulun yliopiston arkeologian oppiaine
Tutkija:	Ville Hakamäki, FM
Ajankohta:	14.5.2015
Löydöt:	-
Raportin sivumäärä:	8
Alkuperäisen raportin säilytyspaikka:	Oulun yliopiston arkeologian laboratorio
Kopiot:	Museoviraston arkisto, Kainuun Museo, Metsähallitus

Kansilehden kuva: Korvalusikan löytöpaikka kuvattuna eteläkaakosta (Kuva: V. Hakamäki).

KARTTAOTTEET

1. JOHDANTO

Oulun yliopiston arkeologian oppiaineen tohtorikoulutettavat Ville Hakamäki sekä Aki Hakonen suorittivat tarkastusmatkan Suomussalmelle toukokuun 14. päivä 2015. Matkan päätavoitteena oli tarkastaa edellisen vuoden joulukuussa Heinisaaresta¹ paikannettu myöhäisrautakautinen löytöpaikka kesällä 2015 suoritettavia kaivauksia silmällä pitäen. Koska allekirjoittanut oli hieman ennen tarkastusmatkaa saanut sähköpostitse² tiedon läheiseltä Märännönkankaalta löydetyistä rautakautisista korvalusikasta, katsottiin myös tämän löytöpaikka aiheelliseksi tarkastaa. Tarkastushetkellä olosuhteet olivat ajoittaisia sadekuuroja lukuun ottamatta hyvät. Oppaana tarkastuskäynnillä toimi esineen löytänyt suomussalmelainen metallinilmaisinharrastaja Petri Anttonen.

24.6.2015

Ville Hakamäki, FM

Tohtorikoulutettava

Oulun yliopisto, arkeologian oppiaine

2. LÖYTÖPAIKKA SEKÄ TARKASTUSHAVAINNOT

Korvalusikan löytöpaikka sijaitsee Märännönkankaan pohjoisreunalla, Iso Märäntö-nimisen pienen järven eteläpuolella noin yhdeksän kilometriä Suomussalmen Ämmänsaaresta luoteeseen. Löytöpaikan länsipuolella kulkevalta Kokkotaipaleentieltä on löytöpaikalle noin 130 metriä, joskin kohde on verrattain helposti tavoitettavissa myös Heinisalmen edustalle päättyvältä metsäautotieltä käsin. Märännönkankaan kasvillisuus koostuu pääasiallisesti harvennetusta mäntymetsästä sekä joistain hajanaisista kuusista, eikä korvalusikan löytöpaikan kasvillisuus eroa alueen yleisestä kasvillisuudesta mainittavalla tavalla, joskin näiltä osin kangas laskee loivahkosti pohjoiseen muuttuen lammen rantaa kohden tultaessa vähitellen kosteikoksi.

---

¹ Hakamäki 2015

² Petri Anttosen sähköpostitiedonanto 7. toukokuuta 2015.

Löytöpaikalla, samoin kuin myös muualla Märännönkankaan alueella pintamaa sekä sen alainen turvekerros on poistettu koneellisesti neliön muotoisina mattoina. Tämän seurauksena pintakerrosten alainen huuhtoutumiskerros on monin paikoin näkyvillä mikä puolestaan tarjoaa hyvät havainnointimahdollisuudet pintamaan alla olevien arkeologisten ilmiöiden tarkasteluun. Korvalusikka on talletettu yhdestä tällaisesta paljaallaan olevasta kohdasta pintalöytönä toukokuun 7. päivä 2015. Kyseessä on pronssinen, nauhakuviainen korvalusikka, joka vastaa muodoltaan pääasiallisesti Karjalasta löydettyjä ristiretkiäikaisia korvalusikoita.³ Esine jätettiin tarkastuskäynnin yhteydessä löytäjälleen luovutettavaksi Kainuun Museon arkeologi Esa Suomiselle.

Esineen tarkka löytöpaikka oli mahdollista paikallistaa tarkastuskäynnin yhteydessä loivapiirteisen kummun viereen koskemattomana säilyneen kankaan ja turpeenpoistoalueen rajan tuntumaan. Löytöpaikan koordinaatit mitattiin Garmin Etrex GPS-laitteella ja näin tuotettu paikkatieto on nähtävissä alla.

Havainto	x	y
Korvalusikan löytöpaikka	7204353,97	585277,06

Paikalla on nähtävissä tulenpidon merkkejä: hiili ja nokipitoista maata sekä runsaasti hyvin pieneksi fragmentoitunutta palanutta luuta. Lisäksi siellä täällä löytöpaikan ympärillä on nähtävissä kiviä, joiden yhteyttä muinaisjäänökseen ei kuitenkaan pintapuolisen tarkastelun perusteella ole mahdollista todeta. Kohteeseen ei tarkastuksen yhteydessä kajottu, sillä palanut luu ja muut tulenpidon merkit olivat selvästi nähtävissä turpeenpoiston yhteydessä paljastuneen huuhtoutumiskerroksen pinnassa. Tarkastushavaintojen perusteella ilmiö näyttäisi rajautuvan halkaisijaltaan noin 1–1,5 metrin laajuiselle alueelle, joskin kohde saattaa myös levittäytyä laajemmallekin alueelle.

3. LOPUKSI

Tarkastuskäynnin perusteella näyttää todennäköiseltä, että kyseessä on rautakauden loppupuolelle ajoittuva ja varsin suppealle alalle rajautuva kiinteä muinaisjäänöskohde, mahdollisesti leiri-, asuin- tai hautapaikka, joskin kohteen tarkemman luonteen selvittäminen

³ Kivikoski 1951: Kuva 1137; Uino 1997:363

vaatisi koekaivaukset. Irtolöydöstä tuskin on kyse semminkin kun otetaan huomioon läheisten Märännönlahden (mjtunnus: 1000014317), Kolmikannanniemen (1000025084) ja Heinisaaren (777010258) rautakauden lopun ja keskiajan löydöt.

4. KIRJALLISUUTTA

Hakamäki, V. 2015. *Suomussalmi. Heinisaari. Myöhäisrautakautisen löytöpaikan tarkastus 14.5.2015.*

Tarkastusraportti Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa (kopio Museoviraston arkistossa).

Kivikoski, E. 1951. *Suomen rautakauden kuvasto II.* Werner Söderström Osakeyhtiö: Porvoo.

Uino, P. 1997. *Muinais-Karjala. Arkeologisa tutkimuksia.* SMYA 104. Suomen Muinaismuistoyhdistys: Helsinki.

5. KUVAT

Kuva 1. Märännönkankaalta löydetty pronssinen korvalusikka (Kuva: P. Anttonen).

Kuva 2. Korvalusikan löytöpaikka kuvattuna eteläkaakosta (Kuva: V. Hakamäki).

Kuva 3. Löytöpaikka kuvattuna lounaasta (Kuva: V. Hakamäki).

Kuva 4. Löytöpaikalla havaittua palanutta luuta (Kuva: V. Hakamäki).